

Onderwerp Evaluatie uitbreiding koopzondagen
en wijziging van de Winkeltijdenwet

Steller Juliette Tempel

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 83 24 Bijlage(n) 2

Ons kenmerk RO 13.3921197

Datum **17 OKT 2013** Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In de motie 'Evaluatie koopzondagen' ingediend door SP, ChristenUnie en CDA heeft u ons verzocht de uitbreiding van 12 naar 16 koopzondagen na één jaar te evalueren. In de bijlagen treft u deze evaluatie aan. Om praktische redenen hebben we er de eerste bevindingen met de zondagmiddag-opening voor levensmiddelenwinkels aan toegevoegd.

We informeren u in deze brief ook over een wijziging van de Winkeltijdenwet. Door deze wetswijziging is een aantal vrijstellingen komen te vervallen en moeten gemeenten de avond- en nachtopenstelling en de zondagopenstelling van winkels voortaan zelf regelen.

Evaluatie uitbreiding koopzondagen (van 12 naar 16)

In 2012 en 2013 heeft uw raad besloten de koopzondagenregeling uit te breiden. Het aantal algemene koopzondagen is verhoogd van 12 naar 16. Bovendien hebben levensmiddelenwinkels de mogelijkheid gekregen iedere zondag open te gaan tussen 12.00 en 17.00 uur.

Voor deze evaluatie hebben wij de mening ten aanzien van deze verruimde regels gevraagd aan belangenpartijen, consumenten, omwonenden en ondernemers (waaronder levensmiddelenwinkels en zondagavond- en avondwinkels). Het onderzoek voldoet niet aan de normen van steekproeftrekking; de uitkomsten schetsen dan ook slechts een beeld van de ervaringen.

Voor de rapportage verwijzen wij naar bijlage 1.

Zoals hierboven aangegeven gaat het bij deze evaluatie om twee aspecten:

- de verruiming van het aantal koopzondagen voor alle winkeliers van 12 naar 16 en
- de mogelijkheid van een wekelijkse zondagmiddagopening voor levensmiddelenwinkels.

Uit de evaluatie kunnen wij het volgende beeld destilleren:

1. De belangenpartijen zijn bij hun standpunten gebleven zoals destijds gerapporteerd werd door bureau Goudappel Coffeng. Er is één punt dat in het oog springt: De Groningen City Club is inmiddels voorstander van uitbreiding van het aantal algemene koopzondagen naar 52.
2. Winkelketens zijn over het algemeen voorstander van (verdere uitbreiding van) de koopzondagen, de kleine detaillisten juist niet.
3. Er zijn bij de gemeente geen spontane positieve of negatieve signalen binnengekomen over de uitbreiding van 12 naar 16 koopzondagen.
4. Voor de levensmiddelenbranche geldt dat supermarktondernemers meestal voorstander zijn van de wekelijkse zondagopening, terwijl de eigenaren van speciaalzaken meestal tegenstander zijn. Afhankelijk van hun vestigingsplek zien de supermarktondernemers de sluitingstijd op zondagen graag verruimd naar 20.00 uur.
5. Het beeld van de consument is diffuus.
6. Uit de reacties van omwonenden van supermarkten valt op te maken dat omwonenden zelf ook veel gebruik maken van deze openstelling en dat er tot nu toe weinig of geen sprake is van overlast.
7. De zondagavondwinkels willen ook graag om 12.00 open gaan op zondagen (in plaats van 16.00 uur) maar willen de mogelijkheid voor avond-/ nachtopenstelling wel graag behouden.

Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet

De Eerste Kamer heeft ingestemd met het initiatiefvoorstel van D66 en GroenLinks voor wijziging van de Winkeltijdenwet. Dit besluit heeft ook gevolgen voor het zogeheten 'Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet'. Een substantieel aantal vrijstellingen op het verbod om op zon- en feestdagen open te zijn, is per 1 juli 2013 komen te vervallen. Het gaat hierbij onder meer om apotheken, videotheken, snackbars en (bloemen)winkels bij begraafplaatsen, in ziekenhuizen en bejaardenoorden. Voor een volledig overzicht verwijzen we naar bijlage 2.

Zolang de vrijstellingen voor deze categorieën winkels niet in de Verordening Winkeltijden Groningen zijn opgenomen, bestaat er voor deze winkels geen wettelijke basis om op zondagen geopend te zijn. Daarom hebben we besloten tot het tijdelijk niet-handhaven van de wetgeving voor deze categorie winkels; tot het moment dat de aangepaste Verordening Winkeltijden Groningen in werking treedt.

Zondagavond- en avondwinkels

Met de wijziging van de Winkeltijdenwet hebben gemeenten ook de bevoegdheid gekregen de avond- en nachtopenstelling van winkels zelf te regelen.

Op grond van de wet mocht Groningen vóór 1 juli 2013 maximaal 12 ontheffingen voor de zondagavond verlenen. Uw raad heeft besloten dit maximumaantal avondontheffingen in de Verordening Winkeltijden Groningen op te nemen.

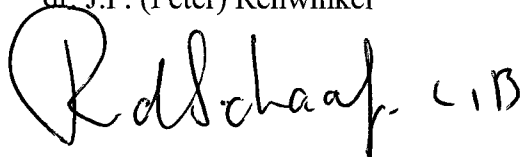
Zondagavondwinkels mogen op zondagen en feestdagen geopend zijn tussen 16.00 en 24.00 uur. (Met uitzondering van Jumbo Euroborg. Op zondagen en feestdagen waarop FC Groningen thuiswedstrijden speelt, mag deze winkel open zijn tussen 18.00 en 24.00 uur).
Avondwinkels mogen elke dag geopend zijn (dus ook op zondagen en feestdagen) tussen 22.00 en 06.00 uur.

Tijdens onze belronde gaven de meeste zondagavond- en avondwinkels aan dat zij graag de mogelijkheid willen krijgen om op zondagen om 12.00 uur open te gaan, net als alle andere levensmiddelenwinkels. Zij willen hun avond-/ nachtopenstelling dan wel graag behouden, ook al maken zij er niet altijd gebruik van.

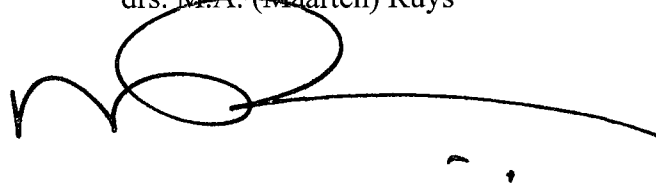
Een aandachtspunt bij de zondagopenstelling van winkels is dat dekking gezocht moet worden voor handhavings- en schoonmaakinzet. Wij zullen dit punt verwerken in het raadsvoorstel voor wijziging van de Verordening Winkeltijden Groningen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Bijlage 1: Evaluatie uitbreiding koopzondagen

Aanleiding

Binnen een jaar tijd heeft de gemeenteraad van Groningen twee regelingen voor uitbreiding van de koopzondagen doorgevoerd: 1) uitbreiding van 12 naar 16 koopzondagen voor alle winkels (besluit 20 juni 2012), en 2) de wekelijkse zondagmiddagopening voor levensmiddelenwinkels (besluit 27 februari 2013).

In de motie 'Evaluatie koopzondagen' (SP, ChristenUnie, CDA) verzocht de raad om de uitbreiding naar 16 koopzondagen al na één jaar te evalueren. Om praktische redenen zijn hier de eerste bevindingen met de zondagmiddagopening voor levensmiddelenwinkels aan toe.

Eerdere onderzoeken naar zondagopening in Groningen

Alle levensmiddelenwinkeliers in Groningen hebben de kans gehad mee te doen aan het koopzondagenonderzoek uitgevoerd door bureau Goudappel Coffeng in het voorjaar van 2012, dan wel aan het onderzoek van september 2012. In totaal was er sprake van een respons van ruim 72 procent. Ook zijn andere winkeliers in de onderzoeken meegenomen. De wensen van de consumenten zijn via steekproeftrekking meegenomen in het brede dagvlakonderzoek van voorjaar 2012. Tijdens deze draagvlakonderzoeken zijn verschillende belangenpartijen eveneens benaderd voor een telefonisch interview.

Huidige onderzoeksvraag

Wat is de mening van belangenpartijen, consumenten, omwonenden en ondernemers ten aanzien van de verruimde regels voor de koopzondagen in de gemeente Groningen?

Zoals hierboven aangegeven gaat het om twee aspecten:

- De verruiming van het aantal koopzondagen voor alle winkeliers van 12 naar 16;
- de mogelijkheid van een wekelijkse zondagmiddagopening voor levensmiddelenwinkels.

Onderzoeksmethodiek

Er is gekozen voor een beperkte opzet van deze evaluatie (zie het raadsvoorstel van 27 februari 2013). Het onderzoek is door eigen medewerkers uitgevoerd. Het onderzoek voldoet niet aan de normen van steekproeftrekking; ze schetsen slechts een beeld van de ervaringen.

Voor deze evaluatie zijn de volgende methoden toegepast:

1. Telefonisch contact met belangenorganisaties;
2. inventarisatie van binnengekomen reacties;
3. peiling van levensmiddelenwinkels;
4. peiling van consumenten;
5. peiling van omwonenden van supermarkten en
6. telefonische consultatie van zondagavond- en avondwinkels.

We lichten de uitkomsten achtereenvolgens toe.

Ad 1: Telefonisch contact met belangenorganisaties

Bij de draagvlakonderzoeken die bureau Goudappel Coffeng in het voorjaar en in het najaar van 2012 heeft uitgevoerd, is een aantal belangenorganisaties naar hun mening gevraagd over de maatregelen voor verruiming van de koopzondagen. De gespreksverslagen zijn destijds opgenomen in de onderzoeksrapporten.

Het Vakcentrum, landelijke brancheorganisatie voor zelfstandige ondernemers in de foodsector, laat weten dat hun standpunt ten aanzien van de zondagopening niet is veranderd. Opening van winkels op zondag heeft een aantrekkende werking die goed is voor de lokale economie, horeca, detailhandel en recreatie. Ondernemers moeten zelf (gezamenlijk) kunnen bepalen hoeveel zondagen zij opengaan, in overleg met de consument en de gemeente. Dat vindt het Vakcentrum maatwerk per gemeente.

De Groningen City Club (GCC) heeft mondeling laten weten een advies of verzoek te gaan indienen bij de gemeente voor verdere uitbreiding naar 52 algemene koopzondagen. Dat is goed voor de levendigheid van de binnenstad, vindt de GCC. Het GCC vreest dat andere steden (bijvoorbeeld Leeuwarden) Groningen anders voorbij streven als dé winkelhoofdstad van het Noorden. Aan het verzoek om 52 koopzondagen koppelt de GCC het verzoek om niet over te gaan tot betaald parkeren op zondagen.

Ad 2: Inventarisatie van binnengekomen reacties

We hebben de signalen over de koopzondagen geïnventariseerd die bij de gemeente zijn binnengekomen, ongeacht of dat nu mondeling, per e-mail, telefonisch, in de vorm van een klacht, dankwoord, verzoek of op een andere wijze gebeurd is.

Drogisterij	"Ik wil zondagopening graag uitproberen in onze vestigingen vlakbij een supermarkt. Enorm jammer dat dat niet mag; onze vestigingen allemaal open op zondagen kan elkaar juist versterken."
Drogisterij	Geen voorstander van zondagopening. Op zondag zijn er relatief weinig klanten en je moet personeel wel dubbel betalen. Heeft minder personeel uitgeprobeerd maar dat leidt tot meer winkeldiefstal.
Elektronicazaak	Heeft een brief geschreven aan het college; wil ook graag de mogelijkheid hebben elke zondag open te gaan. Vindt het niet te rechtvaardigen dat supermarkten wél iedere zondag open mogen zijn. Supermarkten fungeren vaak als uitgiftepunt voor pakketpost. Webwinkels hebben hierdoor een extra verkoop- en afhaaldag ten opzichte van reguliere retailers.
Elektronicazaak	Is absoluut voorstander van alle zondagen open. Vindt dat de gemeente moet kijken naar de effecten van een wekelijkse koopzondag voor de kleinere detaillist in andere steden in plaats van bij voorbaat aannemen dat dit nadelig is.
Interieurzaak	Geen voorstander van een wekelijkse koopzondag. In zijn straat komt te weinig publiek om op zondagen open te gaan. Door de meerdere verdiepingen is meer personeel nodig; dat weegt niet op tegen de te verwachten omzet.
Levensmiddelen-speciaalzaak	Eigenaar heeft niets aan openingstijden van 12.00 tot 17.00 uur op zondagen. Hij wil op zondagen graag open kunnen van 16.00 tot 24.00 uur.
Mannenmodeketen	Geen voorstander van zondagopening. Ziet wel dat de stad redelijk wat bezoekers trekt op zondag, maar dat zijn meestal kijkers, geen kopers. Mensen maken er met de kinderen een soort dagje uit van op zondag, zonder dat zij het doel hebben iets te besteden.

Meubels & interieur	Eigenaar is tegen koopzondagen. Deze staan op gespannen voet met de schrale balans tussen werk en privé.
Muziekinstrumenten	"En nu werken aan keuzevrijheid voor alle winkeliers alsjeblieft!"
Ned. Vereniging tot bevordering Zondagsrust en Zondagsheiliging	Heeft oproep gedaan aan college en raad om geen gehoor te geven aan de eventuele druk van middenstanders om tegemoet te komen aan openstelling op zondagen.
Slagerij	Fel tegenstander van reguliere zondagopening voor levensmiddelenwinkels. "Het plan voor zondagopening van levensmiddelenwinkels is de doodsteek voor de kleine ondernemer. Je zaak gaat kapot of je relatie."
Slijterij	"Als alleen supermarkten elke zondag open zouden mogen, dan zou dat discriminatie zijn."
Speciaalzaak (food)	Eigenaar is nooit benaderd voor zijn standpunt over zondagopening. Om meerdere redenen is hij tegenstander.
Supermarktketen	"De eerste mogelijkheid om op zondagmiddag open te gaan, verliep boven verwachting. Ook het personeel was tevreden omdat zij dubbel betaald kregen."
Supermarktketen	Heeft ontheffing aangevraagd om per 1 juli 2013 elke zondag open te mogen met liefst zo ruim mogelijke openingstijden.
Zondagavondwinkel	Eigenaar geeft aan dat zijn omzet met de helft is verminderd sinds de levensmiddelenwinkels elke zondagmiddag open mogen. Tot 17.00 uur komen er nu geen klanten meer bij hem.

Ook op basis van de vele bedrijfsbezoeken door het accountteam van de afdeling Economische Zaken wordt het beeld bevestigd dat winkelketens (verdere uitbreiding van) de koopzondagen wel zien zitten en de kleine detaillist juist niet. Dat er geen signaal vanuit het bedrijfsleven is binnengekomen over de uitbreiding naar 16 koopzondagen zou kunnen betekenen dat deze maatregel vrij algemeen geaccepteerd is.

Ad 3: Peiling van levensmiddelenwinkels

We hebben circa 25 levensmiddelenwinkeliers benaderd over hun ervaringen met de verruiming van de koopzondagen. Naast supermarkten gaat het daarbij om andere winkels die in hoofdzaak levensmiddelen verkopen, zoals bakkers en slaggers. Het beeld is diffuus maar duidelijk is dat beide categorieën van mening verschillen. Uit de eerdere onderzoeken van bureau Goudappel Coffeng bleek al dat 50 procent van de totale onderzoekspopulatie levensmiddelenwinkeliers voorstander is van zondagopening, 48 procent is tegen.

De meeste eigenaren van een speciaalzaak zijn tegenstander van meer koopzondagen. Zij kunnen moeilijker open om financiële redenen, maar ook omdat zondagopening hun gezins- en privéleven ontregelt. Dat niet elke winkel mee doet, levert onduidelijkheid op voor de klant. Zij ervaren de koopzondag bovendien als een gezellige "kijken-maar-niet-kopen-zondag" voor de bezoekers. Bij de draagvlakmeting van oktober 2012 gaf een minderheid van de speciaalzaken (32 procent) aan voorstander te zijn van de zondagopening. Dat standpunt lijkt dus niet gewijzigd te zijn.

De supermarkten die wij hebben benaderd geven aan tevreden te zijn met de zondagmiddagopening. Dat is ook te zien aan het aantal supermarktvestigingen dat open is op zondagmiddagen. Personeel vinden is voor hen geen probleem. Zij zijn grotendeels voorstander van verdere verruiming. Afhankelijk van de ligging zien zij vooral extra omzetkansen als zij op zondagen tot bijvoorbeeld 20.00 uur open mogen zijn (studenten). Naarmate de supermarkt dichterbij het centrum is gevestigd, lijkt die behoefte toe te nemen. Bij de draagvlakmeting van oktober 2012 gaf 70 procent van de supermarktondernemers al aan voorstander te zijn van zondagopening.

Ad 4: Peiling van consumenten

Ook hebben we vrij willekeurig een 50-tal inwoners benaderd voor hun mening over de verruimde regels voor de koopzondagen in onze gemeente. We hebben hen de volgende vragen gesteld:

1. Hoe waardeert u het aantal van 16 algemene koopzondagen?
2. Hoe waardeert u het dat winkels in levensmiddelen elke zondagmiddag open mogen zijn?
3. Bent u van mening dat ook andere winkels elke zondagmiddag open zouden mogen?
4. Vindt u dat de gemeente de openingstijden van winkels vrij moet laten, zodat winkeliers helemaal zelf kunnen bepalen wanneer zij open zijn?

Ook uit deze peiling komt een diffuus beeld naar voren. Zoveel mensen, zoveel meningen. Het is maar net wie je benadert, op welke plek en welke dag/tijdstip. De groep respondenten voldoet niet aan normen van steekproeftrekking; conclusies zijn dan ook niet gerechtvaardigd.

Ad 5: Peiling van omwonenden van supermarkten

Bij enkele wijkorganisaties is telefonisch navraag gedaan naar de ervaringen van omwonenden met de openstelling op zondag van supermarkten. Verder is bij de afdeling Stadsbeheer /Stadsdeelcoördinatie navraag gedaan naar uitingen/opmerkingen door omwonenden van winkelcentra m.b.t. de betreffende openstellingen.

Uit de reacties van omwonenden van supermarkten valt op te maken dat omwonenden zelf ook veel gebruik maken van deze openstelling en dat er tot nu toe weinig of geen sprake is van overlast.

Ad 6: Telefonische consultatie van zondagavond- en avondwinkels

Tot slot hebben we begin juli 2013 aan de zondagavond- en avondwinkels in Groningen gevraagd wat zij van de huidige openingstijden vinden. We hebben tien winkeliers telefonisch kunnen bereiken.

Zondagavondwinkels hebben een ontheffing voor opening op zondagen en feestdagen tussen 16.00 en 24.00 uur (met uitzondering van Jumbo Euroborg).

Avondwinkels mogen elke dag geopend zijn tussen 22.00 en 06.00 uur (dus ook op zondagen en feestdagen).

Net als de andere levensmiddelenwinkels zouden bijna alle zondagavondwinkels graag de mogelijkheid krijgen op zondagen vanaf 12.00 uur open te gaan (in plaats van om 16.00 uur). Dat andere levensmiddelenwinkels nu open mogen zijn op zondagmiddagen, scheelt hen omzet en dat ervaren zij als oneerlijke concurrentie. Alle respondenten willen de mogelijkheid tot avond-/ nachtopenstelling behouden, ook al maken zij er niet altijd of geen gebruik van.

Samenvatting

Voor deze beperkte evaluatie van de verruimde koopzondagenregeling zijn belangenpartijen, consumenten, omwonenden en ondernemers (waaronder levensmiddelenwinkels en zondagavond- en avondwinkels) benaderd.

De uitkomsten geven een beeld van de ervaringen met de uitbreiding van 12 naar 16 koopzondagen en met de wekelijkse zondagmiddagopening voor levensmiddelenwinkels:

1. De belangenpartijen zijn bij het standpunt gebleven zoals destijds gerapporteerd door bureau Goudappel Coffeng. Er is één punt dat in het oog springt: De Groningen City Club is inmiddels voorstander van uitbreiding van het aantal algemene koopzondagen naar 52.
2. Winkelketens zijn over het algemeen voorstander van (verdere uitbreiding van) de koopzondagen, de kleine detaillisten juist niet.
3. Er is bij de gemeente geen spontaan signaal binnengekomen over de uitbreiding van 12 naar 16 algemene koopzondagen. En desgevraagd hebben de meeste respondenten hier geen al te sterke mening over geventileerd. Het lijkt erop dat men de 16 koopzondagen ervaart als een vrij neutrale maatregel.
4. Voor de levensmiddelenbranche geldt dat supermarktondernemers meestal voorstander zijn van de wekelijkse zondagopening, terwijl de eigenaren van speciaalzaken meestal tegenstander zijn. Afhankelijk van hun vestigingsplaats zien de supermarktondernemers de sluitingstijd op zondagen graag verruimd naar 20.00 uur.
5. Het beeld van de consument is diffuus. Het lijkt erop dat jongeren en stedelingen over het algemeen eerder voorstander zijn van verdere verruiming.
6. Uit de reacties van omwonenden van supermarkten valt op te maken dat omwonenden zelf ook veel gebruik maken van deze openstelling en dat er tot nu toe weinig of geen sprake is van overlast.
7. De zondagavond- en avondwinkels willen ook graag om 12.00 open gaan op zondagen (in plaats van 16.00 uur) maar willen de mogelijkheid voor avond-/nachtopenstelling wel graag behouden.

Bijlage 2: Overzicht 'Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet'

Besluit van 21 maart 1996, houdende verlening van enige vrijstellingen van de verboden van de Winkeltijdenwet

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken van 18 januari 1996, nr. 96003321 WJAW;

Gelet op de artikelen 5 en 8 van de Winkeltijdenwet;

De Raad van State gehoord (advies van 19 februari 1996, nr. W10.96.0019);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Economische Zaken van 20 maart 1996, nr. 96018847 WJAW;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

wet: de Winkeltijdenwet;

feestdagen: Nieuwjaarsdag, tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag en eerste en tweede Kerstdag;

automaat: een toestel, waaruit goederen, hetzij door inwerping van geldstukken, hetzij door betaling op andere wijze, kunnen worden betrokken, zonder dat daartoe onmiddellijke medewerking van andere personen dan degene, die de goederen betreft, vereist is.

Artikel 2. (apotheken)

De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden gelden niet ten aanzien van apotheken.

Artikel 3. (ziekenhuizen en verpleeghuizen)

1. De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden gelden niet ten aanzien van winkels in of op het terrein van ziekenhuizen en verpleeghuizen, waar uitsluitend of hoofdzakelijk eet- en drinkwaren, prentbriefkaarten, nieuwsbladen en tijdschriften alsmede bloemen en planten plegen te worden verkocht.
2. De in artikel 2, tweede lid, van de wet vervatte verboden gelden in of op het terrein van ziekenhuizen en verpleeghuizen niet ten aanzien van het te koop aanbieden en verkopen van eet- en drinkwaren, prentbriefkaarten, nieuwsbladen en tijdschriften alsmede bloemen en planten.
3. Burgemeester en wethouders kunnen op daartoe strekkend verzoek ontheffing verlenen van de in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, ten behoeve van een winkel waar uitsluitend of hoofdzakelijk eet- en drinkwaren, prentbriefkaarten, nieuwsbladen en tijdschriften alsmede bloemen en planten plegen te worden verkocht, indien die winkel is gelegen op ten hoogste 250 meter van de publieksingang van een ziekenhuis of verpleeghuis en een functie heeft ten behoeve van dat ziekenhuis of verpleeghuis, vanaf een half uur voor de aanvang van de bezoektijden tot het einde daarvan.
4. Burgemeester en wethouders kunnen op daartoe strekkend verzoek ontheffing verlenen van de in artikel 2, tweede lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, ten aanzien van het te koop aanbieden en verkopen van eet- en drinkwaren, prentbriefkaarten, nieuwsbladen en tijdschriften alsmede bloemen en planten, op ten hoogste 250 meter van de publieksingang van een ziekenhuis of verpleeghuis, vanaf een half uur voor de aanvang van de bezoektijden tot het einde daarvan.

Artikel 4. (stations)

1. De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden gelden niet ten aanzien van winkels in een station als bedoeld in artikel 26, tweede lid, van de Spoorwegwet.
2. De in artikel 2, tweede lid, van de wet vervatte verboden gelden niet ten aanzien van het te koop aanbieden of verkopen van bloemen en planten in een station als bedoeld in artikel 26, tweede lid, van de Spoorwegwet dan wel op een afstand van ten hoogste honderd meter daarvan.
3. Burgemeester en wethouders kunnen op daartoe strekkend verzoek ontheffing verlenen van de in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de

zondag en de feestdagen, ten behoeve van winkels, gericht op reizigers, in een gebouw ten behoeve van een knooppunt van openbaar vervoer.

4. Burgemeester en wethouders kunnen op daartoe strekkend verzoek ontheffing verlenen van de in artikel 2, tweede lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, ten aanzien van het te koop aanbieden en verkopen van bloemen en planten op een afstand van ten hoogste 100 meter van een knooppunt van openbaar vervoer.

Artikel 5. (luchthavens)

1. De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden gelden niet ten aanzien van winkels, gelegen op luchtvaartterreinen die opengesteld zijn voor intercontinentaal verkeer.
2. De in artikel 2, tweede lid, van de wet vervatte verboden gelden niet op luchtvaartterreinen die opengesteld zijn voor intercontinentaal verkeer.

Artikel 6. (benzinstations)

De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden gelden niet ten aanzien van een winkel in een benzinstation, mits in die winkel de omzet uit de verkoop van goederen grotendeels wordt behaald uit de verkoop van brandstof en smeermiddelen voor voer- of vaartuigen en van benodigdheden voor gebruik, reiniging of spoedeisende reparaties van voer- of vaartuigen alsmede accessoires daarvoor.

Artikel 7. (wegrestaurants)

De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden gelden niet ten aanzien van een winkel in een restaurant, dat is gelegen aan een autosnelweg als bedoeld in artikel 1, onder c, van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, mits in dat restaurant de omzet grotendeels wordt behaald met het verstrekken van maaltijden, dranken en kleine eetwaren voor directe consumptie ter plaatse en het aanbieden van logiesaccommodatie.

Artikel 7a

De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden gelden niet ten aanzien van een winkel in een aan een autosnelweg gelegen onderneming waarin de functie van een benzinstation als bedoeld in artikel 6 en van een restaurant als bedoeld in artikel 7, wordt gecombineerd, mits in die winkel of in relatie tot die winkel de omzet grotendeels wordt behaald uit het totaal van de verkoop van goederen als bedoeld in artikel 6 alsmede het verstrekken van eet- en drinkwaren en het aanbieden van logiesaccommodatie als bedoeld in artikel 7.

Artikel 8. (beroepsscheepvaart)

1. De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden gelden niet ten aanzien van winkels, waar uitsluitend of hoofdzakelijk goederen ten behoeve van binnenkomende, doorgaande of uitgaande schepen, niet zijnde pleziervaartuigen, plegen te worden verkocht.
2. De in artikel 2, tweede lid, van de wet vervatte verboden gelden niet ten aanzien van het te koop aanbieden en verkopen van goederen ten behoeve van binnenkomende, doorgaande of uitgaande schepen, niet zijnde pleziervaartuigen.

Artikel 9. (nieuwsbladen en tijdschriften)

1. De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden gelden niet ten aanzien van winkels, waar uitsluitend of hoofdzakelijk nieuwsbladen en tijdschriften plegen te worden verkocht.
2. De in artikel 2, tweede lid, van de wet vervatte verboden gelden niet ten aanzien van het te koop aanbieden en verkopen van nieuwsbladen en tijdschriften.

Artikel 10. (bepaalde winkels)

De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, gelden niet ten aanzien van:

- a. musea;
- b. winkels, waar uitsluitend maaltijden, voor directe consumptie geschikte eetwaren, alcoholvrije dranken en, door middel van een automaat, tabak en tabaksprodukten, middelen ter voorkoming van zwangerschap en damesverband plegen te worden verkocht;
- c. winkels waar de bedrijfsactiviteit hoofdzakelijk bestaat uit het verhuren van voorbespeelde videobanden en andere voorbespeelde beeldrasters, mits in die winkel geen andere goederen worden te koop aangeboden of verkocht dan videobanden en andere beeldrasters, alsmede tijdschriften en catalogi, die betrekking hebben op het te huur aangeboden assortiment.

Artikel 11. (openstelling anders dan voor verkoop)

1. De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, gelden niet ten aanzien van:
 - a. winkels, waarin zich een restaurant of lunchroom bevindt, voor zover het laten betreden van de winkel noodzakelijk is voor het bezoeken van het restaurant of de lunchroom;
 - b. winkels waar uitsluitend of hoofdzakelijk fietsen en bromfietsen plegen te worden verkocht, voor zover het laten betreden van de winkel noodzakelijk is voor het huren van fietsen en bromfietsen.
2. De in het eerste lid vervatte vrijstellingen gelden niet ten aanzien van het verkopen van goederen.

Artikel 12. (straatverkoop van bepaalde goederen)

1. De in artikel 2, tweede lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, gelden niet ten aanzien van het te koop aanbieden en verkopen van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken.
2. De gemeenteraad kan, indien naar zijn oordeel plaatselijke omstandigheden daartoe aanleiding geven, bij verordening bepalen, dat de in het eerste lid vervatte vrijstelling niet geldt voor de betrokken gemeente of een of meer delen daarvan.

Artikel 13. (begraafplaatsen)

1. De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, gelden niet ten aanzien van winkels, waar uitsluitend of hoofdzakelijk bloemen en planten plegen te worden verkocht en die zijn gelegen op een afstand van ten hoogste 100 meter van de publieksingang van een begraafplaats, gedurende de openingstijden van die begraafplaats.
2. De in artikel 2, tweede lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, gelden niet ten aanzien van het te koop aanbieden en verkopen van bloemen en planten op een begraafplaats dan wel op een afstand van ten hoogste 100 meter van de publieksingang daarvan, gedurende de openingstijden van die begraafplaats.

Artikel 14. (culturele evenementen)

1. De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, gelden niet ten aanzien van gebouwen, waar voorstellingen, uitvoeringen of evenementen van culturele aard plaatsvinden, en waar uitsluitend of hoofdzakelijk goederen die rechtstreeks verband houden met aldaar te houden voorstellingen, uitvoeringen en evenementen plegen te worden verkocht, vanaf een uur voor de aanvang van de voorstelling, de uitvoering of het evenement tot een uur na afloop daarvan.
2. De in artikel 2, tweede lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, gelden niet ten aanzien van het ter gelegenheid van voorstellingen, uitvoeringen of evenementen van culturele aard te koop aanbieden en verkopen van goederen, die rechtstreeks verband houden met die voorstellingen, uitvoeringen of evenementen, vanaf een uur voor de aanvang van de voorstelling, de uitvoering of het evenement tot een uur na afloop daarvan.

Artikel 15. (sportcomplexen)

1. De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, gelden niet ten aanzien van winkels in of op het terrein van sportcomplexen, waar uitsluitend of hoofdzakelijk goederen worden verkocht, die rechtstreeks verband houden met de aldaar beoefende sporten, gedurende de openstellingsuren van die sportcomplexen.
2. De in artikel 2, tweede lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, gelden niet ten aanzien van het in of op het terrein van sportcomplexen te koop aanbieden en verkopen van goederen, die rechtstreeks verband houden met de aldaar beoefende sporten, gedurende de openstellingsuren van die sportcomplexen.

Artikel 16. (bejaardenoorden)

1. De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, gelden niet ten aanzien van winkels in of op het terrein van bejaardenoorden, waar uitsluitend of hoofdzakelijk eet- en drinkwaren, prentbriefkaarten, nieuwsbladen en tijdschriften alsmede bloemen en planten plegen te worden verkocht.

2. De in artikel 2, tweede lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, gelden in of op het terrein van bejaardenoorden niet ten aanzien van het te koop aanbieden en verkopen van eet- en drinkwaren, prentbriefkaarten, nieuwsbladen en tijdschriften alsmede bloemen en planten.

Artikel 17. (E.H. Communie)

1. De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, gelden niet ten aanzien van winkels, waar uitsluitend of hoofdzakelijk foto-artikelen plegen te worden verkocht, voor zover het betreden van die winkel noodzakelijk is voor het vervaardigen van portretfoto's ter gelegenheid van de Eerste Heilige Communie.
2. De in het eerste lid vervatte vrijstelling geldt niet ten aanzien van het verkopen van goederen.

Artikel 18. (Allerheiligen en Allerzielen)

1. De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag, gelden niet ten aanzien van winkels, waar uitsluitend of hoofdzakelijk bloemen en planten plegen te worden verkocht, op de dagen waarop Allerheiligen en Allerzielen worden gevierd.
2. De in artikel 2, tweede lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag, gelden niet ten aanzien van het te koop aanbieden en verkopen van bloemen en planten op de dagen waarop Allerheiligen en Allerzielen worden gevierd.

Artikel 19. (Ramadan)

1. De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, gelden gedurende de Ramadan vanaf twee uur voor zonsondergang tot zonsondergang niet ten aanzien van winkels, waar brood en gebak wordt verkocht dat in het bijzonder is bestemd voor hen die zich aan de Ramadan houden, mits in die winkel dat brood en gebak ook pleegt te worden verkocht buiten de periode van de Ramadan.
2. De in artikel 2, tweede lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, gelden gedurende de Ramadan vanaf twee uur voor zonsondergang tot zonsondergang niet ten aanzien van het te koop aanbieden en verkopen van brood en gebak dat in het bijzonder is bestemd voor hen die zich aan de Ramadan houden.

Artikel 20. (bedevaartplaats)

1. De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, gelden niet ten aanzien van winkels die zijn gelegen in de directe omgeving van een bedevaartplaats, gedurende de tijd dat deze plaats als zodanig wordt bezocht, indien in die winkel op die dagen en gedurende die tijd geen andere goederen worden verkocht dan:
 - a. voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken;
 - b. religieuze artikelen en souvenirs;
 - c. bloemen en planten.
2. De in artikel 2, tweede lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, gelden in de directe omgeving van een bedevaartplaats, gedurende de tijd dat deze plaats als zodanig wordt bezocht, niet ten aanzien van het te koop aanbieden en verkopen van:
 - a. voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken;
 - b. religieuze artikelen en souvenirs;
 - c. bloemen en planten.

Artikel 21. (carnaval)

1. De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag, gelden op de zondag vanaf 12 uur waarop carnaval wordt gevierd, niet ten aanzien van winkels, waar uitsluitend of hoofdzakelijk feestartikelen plegen te worden verkocht.
2. De in artikel 2, tweede lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag, gelden op de zondag vanaf 12 uur waarop carnaval wordt gevierd, niet voor het te koop aanbieden en verkopen van feestartikelen.

Artikel 22. (kermis)

1. De in artikel 2, eerste lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, gelden niet ten aanzien van winkels, waar uitsluitend of hoofdzakelijk

feestartikelen plegen te worden verkocht, indien in de gemeente, waarin de winkel is gelegen, een kermis wordt gehouden, gedurende de openingstijden van die kermis.

2. De in artikel 2, tweede lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zondag en de feestdagen, gelden niet voor het te koop aanbieden en verkopen van feestartikelen en speelgoed op een terrein, waar een kermis wordt gehouden.

Artikel 23

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Artikel 24

Dit besluit wordt aangehaald als: Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 21 maart 1996

Beatrix

De Minister van Economische Zaken,
G. J. Wijers

Uitgegeven de achtentwintigste maart 1996

De Minister van Justitie,
W. Sorgdrager